

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Commentarius In Regulas Juris Pontificii, Qvæ In Libro Qvinto, Et
Sexto Decretalium Continentvr

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Regvla XLIII. Qui tacet, consentire videtur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61853)

tum est, ne mulier improba ex iniquitate sua lucrum reportet. *l. Consensu. C. de repud. silv. v. Adulterium. n. 8.*

Adde, quod in tali eventu non proprie sed abusive dos appellatur, propter memoriam videlicet matrimonii antecedentis.

Obj. 2. Promissio de usuris solvendis irrita est, utpote de re turpi: Si tamen accedat iuramentum, non perinde irritum est, sed implendum. *6. Debitores. de iure iur. Vbi Alexand. III. Debitores ad solvendas usuras, in quibus se obligaverant, cogi non debent: si vero de ipsarum solutione iuraverint, cogendi sunt domino reddere iuramentum.*

R. Iuramentum ita accedit promissioni, ut cum ea velut principali non efficiat unum quid, sed per se stat, & specialem obligationem inducit, non homini, sed Deo: quam ob causam cautè dicitur in *cit. capite, cogendi sunt Domino reddere iuramentum*, cui videlicet per iuramentum obligati in reverentiam nominis ipsius exequi debemus, quod per se licitum, & à nobis juratum est. Hinc fit non raro, ut circa iuramentum, vel dispensandum vel irritandum disponat iudex, contractu nihil immutato, sed quoad omnia, salvo, & integro permanente. De quo

V. Summistas, & nominatim. Zerol. in part. 1. v. Iuramenti absolutio.

Obj. 3. in *l. Quid tamen. tit. Quibus. modis usufructus amittatur*, proposita, questione. Si fundus villæ fuit accessio, an cum illa etiam fundi usufructus extinguatur, respondet *Alpianus*, non extingui. *Ibid. in l. Fundi. dicitur. Fundi usufructu legato, si villa diruta sit, usufructus non extinguitur, quia villa fundi accessio est.*

R. *Peckius* id fieri, quia unum non est accessorium alterius, sed utrumque, id est, tam villa, quam fundus legatur, ut principale: ac proinde in eis Regulæ locum non esse. Verùm huic commento textus repugnat. *Villa fundi accessio est. Nisi ly accessio non pro accessorio sed pro communi accidente placeat accipere: in quo sensu dicendum erit, juxta consuetam istiusmodi sermonis proprietatem, villam non esse accessorium, neque fundum principale, de quo Regula loquitur: sed sensum esse, quòd villa per accidens se habeat ad fundum. Sive enim ad sit fundo. Sive absit, perinde habetur. Manet enim usufructus, qui super fundo, sive arboribus, & arboribus instructo, sive iis omnibus dispoliato constitutus est. V. Bronchorst Centur. 1v. Ass. 93.*

REGVLA XLIII.

Qui tacet, consentire videtur.

1. Regulam hanc, si nudè inspiciatur defendi non posse *an. Ca. nisius. & idèd ad certas species coartandam esse. Multis enim in casibus accidit,*

accidit, ut sciens & tacens non censetur consentire. Quæ causa si sufficiens est ad Regulæ accusationem, nulla vitio caret. Quam enim ex omnibus dabit *Camillus*, quæ non habeat limitationem suam? Si autem in hac peculiaris difficultas est, peculiari studio tollitur. Equidem de vero sensu multum laborant, & discrepant Interpretes apud *Barbosam* hic. Ac *l. Gloss. ult. in c. Nonne de presumpt.* Cum, inquit, de dominio rei amittendo agitur, tacens non censetur consentire. Accordat *Barbosa* in *c. Continebatur. de his, quæ fiunt à Prel.* Quis enim ita desipit, ut rem suam non coactus, projicere velit? *l. Cum de indebito V. qui enim. tit. de probat.* Huic explicationi contradicit *lex. si servus communis. 39. tit. de donat. inter virum.* Vbi ex præsentia, & taciturnitate inducitur donatio pro parte domini, quod dominus habet in servo. & *c. Si servus sciente. d. 54.* dominus amittit servum clero insertum, quod cum sciret, non contradixit, taciturnitas illi pro consensu reputatur.

2. Eadem *Gloss. & abb. l. citato, quos Angel. Silv. & alii* plures sequuntur, ita distinguunt. Aliquos actus contradicendo impedire possumus; alios non possumus. Circa priores qui tacet, consentire videtur, circa posteriores non item. Ratio manifesta est, quia non hi, sed illi à nostra libertate, & arbitrio pendent. Verum hæc quoque interpretatio cum præcedente refellitur in *c. cit. Si servus.* & plures instantias patitur. Nam inter actus, quos contradicendo impedire dominus queat, est pignoris constitutio, & tamen licet præ-

sens sit, ac taceat, non censetur consentire nisi aliud addatur *l. 2. C. Si alienares pignori.* Item venditio rei pignori obligata sicut etiam rei alienæ, est actus, qui à creditore, vel domino impediri non potest, & tamen si venditio fiat præsentem creditore & tacente, consentire præsumitur in liberatione pignoris, cum jus pignoris remisisse censetur. *l. 2. C. de remiss. pign. l. Si debitor 4. §. 1. tit. quib. mod. pignus.* Unde sequitur, distinctionem supra datam, ut non omnino inanis videatur, non sufficere tamen, ut tacens consentire, vel dissentire præsumatur.

3. Alii igitur apud *Barbosam* magno numero allegati in favorabilibus tacentem consentire, in odiosis & præjudicialibus non consentire affirmant. Nec absque ratione. Quis enim nisi mentis inops oblatum respuat aurum. Huc nimirum naturæ nos inclinatio impellit, ut quæ commoda, & amica nobis, quolibet modo quæramus, & acceptemus; repudiemus verò, quorum ingrata memoria est. Omnes expetimus utilitatem, & ad eam rapimur. *Cic. l. 3. de off.* Sed huic intelligentiæ obstant leges, in quibus etiam circa præjudicialia tacentium consensus præsumitur. *V. Gloss. l. In co. 45. V. Invitum. tit. de ritu nuptiar. & l. Invitum. tit. de servitut. urbanis. eod.*

4. Supposito igitur, quod omnes recipiunt, de eo, qui nullam actus, vel contractus notitiam habet, Regulam hanc minimè loqui, cum nihil volitum, quod nunquam cognitum, ut Philosophi dicunt, hic erit genuinus sensus. Tunc tacens consentire præsumitur,

R. cum

cum res hinc inde aequaliter dubia est, & in contrarium nulla coniectura apparet: ac multo magis si pro affirmativa parte probabilis aliqua causa eluceat: v.g. quia res commoda, amabilis, aut honorifica est. Nam universè præsumptio, quæ in naturæ affectibus fundatur, raro fallit. *Fachin. l. 8. c. 64.*

11. Vnde sequitur, veniendo ad particularia. 1. Qui ad oblationem, & collationem beneficii, vel muneris honorifici tacet, consentire præsumitur. *Card. in clem. 1. de concess. præb. Barb. axiom. 217. n. 2.* Idem de filiis dicendum, pro quibus præsentibus & tacentibus, parentes contrahunt sponsalia. *c. un. de desponsat. Sauch. l. 1. disp. 23. n. 3. Connec. disp. 21. d. 3. n. 34.*

2. Qui duobus sibi objectis unum excusat, alterum silentio transmittit, hoc agnoscere, & fateri existimatur. Exemplum Christi est, *Ioann. c. 8.* ubi cum objecissent Iudæi ipsum Samaritanum esse, & dæmonium habere, hoc negavit, alterum siluit, fatendo tacitè se illum Samaritanum esse, qui generis humano salutarem medicinam adferret. *c. Nonne. de præsumptionib.*

3. Prælati videns inordinate quædam fieri, si neque puniat, neque moneat, consentire merito creditur, maxime si correctio non minetur aliquam perturbationem. Tunc enim iudicat, indulgendum aliquid, ne subditi nimia severitate offendantur. *Sauch. de matr. l. 6. c. 11. n. 11.* Simili modo si clericus proroget jurisdictionem iudicis non sui præsentis & videntis Episcopi, videtur Episcopus consentire.

4. Si pater sciat filium suum lude-

re, & pergræcari, ac nihilominus pecuniam subministrat, tanquam approbator omnium malorum, quæ inde sequuntur, reum se facit.

5. Reus in iudicio si nihil ad objectare respondeat, nullam exceptionem obtendat, patrat criminis suspicionem certissima tenetur. Nihil enim hic fingi causæ potest, cur cum facillè possit, non contradicat, quasi conscientia testimonio tam valida gravatus, ut desperet. Idem de quolibet contumace dicendum. *Barb. l. cit.*

6. Consentire præsumitur, qui dolo aut fraude tacet. Ex eo enim videtur lucrum captare sibi, vel aliquid mali adversario suo intendere. *l. 2. C. si alienares pignori detur.*

7. Coniunctio personarum eandem præsumptionem parit. Nam si compromittatur in te, cum præsens sis, reclamare ad incommodum tibi imminens facillè potes. *l. Liber captus. C. de captivis.*

8. Quandoque ratione alicujus præcepti, juris, vel antecedentis consensus obligatus es. Promisisti ex grat. possessionem mihi tradere. Te cunctante, vidente tamen, per iudicium aliunde acquiri: consentire te leges fingunt. *Gloss. in l. 2. C. de acquir. possess.*

9. Cum in collegio illicitum aliquid agitur, qui non contradicit, ut impediatur, dum potest, cum aliis omnium malorum reus efficitur, ut qui consenserit. *Panorm. in c. 1. de his, qui si. à mai. part. Capituli.*

10. Et postremò, si cum taciturnitate

tate jungatur actus positivus, verb. gr. Subscriptio. l. fideiusfor. §. 1. ff. de pign.

11. Amplia 7. Vt locum habeat etiam in dissimulante, qui fingit se confessionem, vel allegationem adversarii sui non audire. Dissimulans enim pro tacente habetur. Bald. ad l. 2. c. de bonis, qua liberis. & ad l. Suum. C. de repulian. hereditate.

2. Vt extendatur ad acquisitionem domini, & juris. Nam diuturna patris taciturnitas patientis filium delatam hereditatem possidere, inducit ratificationem. Bald. ad l. 1. C. qui admitti ad hon. poss. Filius quoque sciens patrem suum naturalem agere pro impetranda sibi legitimatione, praesumitur approbare, & consentire. §. Generaliter. Auth. quibus modis naturales efficiantur legitimi.

3. Vt è contrario operetur aliquando amissionem juris favore causarum piarum. Nam qui scit, & dissimulat, rem suam alienari in Ecclesiam, hospitale, aut pauperes consentire censetur intuitu tam sancti operis. Bald. l. 1. C. de remissione pignoris. Item favore litium dirimendarum partium silentium inducit renunciationem feriarum favore hominum introductarum. Felinus in c. si diligenti. de fo. compet.

4. Vt operetur consensum, adeoque delicti confessionem. Nam interrogatus à iudice super crimine delato, si cum possit respondere, obmutat, pro confesso iudicabitur: Secus tamen,

si adversario interroganti non respondeat. l. Certum. §. 1. tit. de confessis, v. Caramuel. in Theol. fundam. n. 652.

5. In quibusdam vim stipulationis habet taciturnitas. Licet enim ad stipulationem communiter verba requirantur, & consensus expressus, taciturnitas nihilominus vim stipulationis habet, si consuetudo ferat, vel si de re favorabili agatur. Bald. ad l. de quib. ff. de leg. Sic pater praesens & tacens, quando filius creatur decurio, obligatur pro ejus administratione, non secus, atque si fideiussisset. l. 2. ff. ad municipales. Item taciturnitas ejus, qui patitur se scribi executorem testamenti, nocet illi, ne postea excusetur, si testator sit conjuncta persona. Romanus ad l. que dotis. n. 38. tit. solu. matr. Barbof. in axiom. citato.

Ex dictis facile solvuntur, quæ obijci possunt. Vel enim lex obstat praesumptioni consensus, vel periculum alicujus mali, vel desperatio eventus, vel denique alia circumstantia, prout sapiens iudex arbitrabitur. V. Bartol. in l. Quae dotis. ff. solu. matr. Bald. l. 6. de reg. iur. Felin. in c. Nonne. de praesumpt. Molin. l. 4. de primog. c. 2. Covarr. in Rubr. de testam. part. 3. n. 12. Menoch. de praesumpt. l. 3. praef. 9. Sanch. l. 1. disp. Matrim. l. 1. disp. 5. n. 5. Azor. 1. l. 1. c. 4. Laym. l. 1. tract. 2. c. 3. num. 3. Lugo de iust. disp. 23. sect. 5. Baribol. Socinus in

Reg. 484. Bronchorst. Centur. IV. ass. 94.

R. 2

RE